

Op 6 oktober 2021 zijn bij de raadsgriffie vragen binnen gekomen van de heer Jan Willem Elferink van de fractie PVV gericht aan de voorzitter van de Raad op grond van ex artikel 35 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de Raad. Het college van Burgemeester en Wethouders beantwoordt de vragen als volgt.

Betreffende beantwoording schriftelijke vragen van de heer Jan Willem Elferink (PVV) inzake Enorme vervuiling voormalige vuilstortplaats.

Inleiding van dhr. Elferink:

De voormalige vuilstort van de gemeente Enschede aan de Ontginningsweg zal u bekend zijn, het zal u ook bekend zijn dat er recentelijk een nog werkende brisantbom is gevonden die is ingeleverd bij het vuilstortpunt Zuid in Enschede.

Vandaag is er een werkende handgranaat gevonden die ook is ingeleverd bij datzelfde Vuilstortpunt die vervolgens 2 uur lang gesloten is geweest.

Niet alleen het vinden van deze levensgevaarlijke bommen, maar ook de historie van deze voormalige vuilstort noopt ons tot de volgende vragen aan het college:

1. Bent u ervan op de hoogte op de aanwezigheid van oorlogswapens op dit terrein?

Antwoord:

Volgens onze informatie zijn er geen oorlogswapens aanwezig op het terrein van de voormalige vuilstort aan de Ontginningsweg. In maart 2019 is, na uitgebreid onderzoek, de gemeentelijke risicokaart explosieven door de raad vastgesteld. Aan de hand hiervan beschikken wij over een actueel overzicht van potentiële locaties binnen onze gemeentegrenzen waar zogenaamde “niet gesprongen explosieven” aangetroffen kunnen worden. De voormalige stortplaats is op die kaart niet aangemerkt als verdachte locaties voor niet gesprongen explosieven.

2. Hoe vaak zijn hier in de loop van de jaren dergelijke wapens gevonden?

Antwoord:

Op het terrein van de vuilstort aan de Ontginningsweg zijn, voor zover bekend, geen oorlogsexplosieven gevonden. Navraag bij politie leert dat op 31 mei 2019 op een perceel aan de Usseler Markeweg wel een brisantgranaat is aangetroffen. Volgens de Explosieven Opruimingsdienst (EOD) ging het om een oude granaat van eind 19^e eeuw. Hij is enkele dagen later ter plaatse door de EOD tot ontploffing is gebracht.

3. De granaat is gevonden door een volwassen persoon, die vervolgens de granaat heeft ingeleverd bij de gemeente. We moeten er niet aan denken dat kinderen deze wapens gaan zoeken en vinden, wat en wanneer gaat de gemeente er aan doen om de veiligheid op dit terrein, die overal toegankelijk is te verhogen?

Antwoord:

Het terrein van de vuilstort aan de Ontginningsweg is niet verdacht voor wat betreft de aanwezigheid van explosieven (zie antwoord op vraag 1). De vermeende “werkende handgranaat” blijkt na onderzoek van de EOD geen handgranaat maar een verroeste sproeikop van een sproei-installatie. Er is geen aanleiding maatregelen te treffen wat betreft de toegankelijkheid van het terrein.

4. Is het u bekend dat op deze voormalige stortplaats grote hoeveelheden zand vermengd met kerosine is gedumpt en dat dit een gevaar kan opleveren voor de kwaliteit van het grondwater en dus voor omwonende en dieren? Kunt u ons meer informatie geven over de aard van vervuiling en de gevolgen daarvan, of moet u dit nog onderzoeken? Graag een goed en onderbouwd antwoord.

Antwoord:

Nee, daarover is ons niets bekend. De stortplaats aan de Ontginningsweg maakt deel uit van de zogenaamde "huisvuilgronden Buurserveen – Usselerveen". In de periode tussen 1983 en 2014 zijn diverse bodemonderzoeken verricht op de terreinen die behoren tot deze huisvuilgronden. Alleen nabij de stortplaats aan de Ontginningsweg zijn in 2004 in het grondwater matig verhoogde concentraties brandstofcomponenten als benzeen en naftaleen aangetroffen, maar niet in een mate die wijst op grootschalige stort van zand vermengd met kerosine. De gevonden concentraties zijn dermate laag dat zij geen gevaar opleveren.

Het meest recente bodemonderzoek is het "Nader Bodemonderzoek huisvuilgronden Buurserveen – Usselerveen", waarvan het rapport op 8 januari 2014 verscheen. Bij bodemonderzoeken worden meerdere boringen gedaan, in dit geval zijn ongeveer 1.300 boringen onderzocht. Die bestrijken weliswaar een groot deel van het gebied, maar een 100% dekkend onderzoek gaat niet. Mocht u concrete aanwijzingen hebben waar mogelijkzand vermengd met kerosine gestort is, dan willen wij daar graag meer over horen. Wij kunnen dan gericht zoeken.

In het memo van de wethouder van 17 februari 2014 werd uw raad op hoofdlijn geïnformeerd over de historie van het gebied, het destijds uitgevoerde bodemonderzoek en de resultaten daarvan. Bijgevoegd treft u dit memo aan.

Het rapport van het onderzoek, inclusief de bijlages, is vanwege de omvang niet meegestuurd met deze beantwoording. Het is desgewenst in te zien bij de griffie.

5. Beseft het college dat het grondwater in directe verbinding staat met het Rutbeek, waar inwoners van Enschede van dit water volop gebruik maken als zwembadwater?

Antwoord:

Ja. Dit is echter geen knelpunt, zoals uit onderzoek is gebleken (zie vraag 4). Er blijken geen risicovolle verontreinigingen in het grondwater aanwezig te zijn.

6. De gronden rondom deze vuilnisbelt zijn dermate vervuild dat er geen voedsel mag worden verbouwd geschikt voor menselijke consumptie. Is dit correct volgens het college? Hoe is dit mogelijk en wij vragen ons af of gewassen op dit terrein niet gevaarlijk is voor dieren?

Antwoord:

Dat is correct. Volgens het eerder genoemde bodemonderzoek uit 2014, zijn bij de huisvuilgronden Buurserveen – Usselerveen in het hele gebied zware metalen aangetroffen boven de wettelijke norm, met name lood. Daarvoor is een risicoanalyse uitgevoerd waaruit blijkt dat dit geen risico's oplevert voor agrarische gebruik en om er te wonen. Het gebied is echter niet geschikt voor gebruik als moestuin vanwege de aanwezige bodemverontreiniging. Een uitzondering daarop vormen twee moestuinen die tijdens het onderzoek al in het gebied aanwezig waren. Deze zijn apart onderzocht. De kwaliteit van de bodem bleek daar goed te zijn.

Er is indertijd in samenwerking met de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) en de Nederlandse Zuivelorganisatie (NZO) en de GGD IJsselland onderzoek gedaan naar risico's voor de agrarische productie, zowel bij koeien als de geproduceerde melk. De melk is onderzocht en van drie koeien zijn lever en nieren onderzocht. Er is in de melk geen lood aangetroffen en de levers en nieren van de koeien bleken normaal.

7. Zijn er van dit gebied ooit grondmonster genomen door een onafhankelijke partij, zo nee waarom niet, zo ja hoe vaak en wat waren de resultaten? Kunt u die delen met de Raad?

Antwoord:

Ja, er zijn bodemonderzoeken uitgevoerd. Het meest recente onderzoek is uit 2014 (zie ook vraag 4). Het rapport hiervan is inclusief bijlages in te zien bij de griffie.

8. Afgezien van de gevaarlijke situatie met bommen en granaten op een onafgesloten terrein, willen wij graag een overzicht ontvangen van wat er allemaal is gestort, legaal of illegaal. Kunt u ons hiervan een overzicht sturen?

Antwoord:

Wij beschikken niet over een gespecificeerd overzicht van wat daar gestort is. In algemene zin kunnen we daarover wel een idee geven. In het gebied van de 'huisvuilgronden Buurserveen - Usselerveen' is van 1926 tot en met 1950 huisvuil gestort. Het huisvuil is over een oppervlakte van ongeveer 170 hectare gestort. In 1950 is men daarmee gestopt. Om alsnog afval in het gebied te kunnen afzetten is aan de Ontginningsweg een stortbult aangelegd, die van 1957 tot 1975 in gebruik was. Ook daar is huisvuil gestort. Het huisvuil in de eerste helft van de vorige eeuw bestond voornamelijk uit as, straatvuil, afval uit beertonnen, GFT-afval en gebruiksvoorwerpen als potten, pannen, flessen, etc.. Plastics en andere kunststoffen werden in die tijd nog nauwelijks toegepast. Vanaf de jaren 50 zullen plastics en andere kunststoffen een groter deel van het afval uit zijn gaan maken. Ook is niet uit te sluiten dat er bouw- en sloopaafval van particulieren gestort is.

Enschede, 26 oktober 2021

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

E.A. Smit

drs. Th.J.F.M. Bovens